

Una República catalana per a unes pensions dignes

El sistema de pensions català serà més sòlid i sostenible que l'espanyol ja que tenim menys atur i més ocupació

Josep Ginesta, secretari general de Treball, Afers Socials i Famílies

Un dels valors en què es fonamenten els sistemes de pensions de repartiment és el que permet, de forma clara, que les generacions del present reconeixin l'esforç de les generacions del passat per construir una societat benestant i que ha permès que molts dels que ara estem en actiu puguem viure amb garanties. L'escola, les universitats, la sanitat ... són un conjunt d'elements que tenim gràcies a l'esforç dels que ens han precedit.

Els sistemes de pensions de repartiment, com és el cas de l'espanyol, funcionen a partir de les aportacions que mensualment fan les persones que treballen i les empreses. Les aportacions s'ingressen al *calaix* comú, que permet, mes a mes, pagar la nòmina de les pensions de manera que no hi ha un estalvi al sistema sinó que els diners que entren amb l'esforç dels que treballen s'utilitzen per pagar les pensions als que ja han treballat prou. Com deia, és un gran valor de la solidaritat intergeneracional.

Aquests sistemes són sostenibles quan hi ha prou gent treballant que ingressi recursos al *calaix* comú: quan la població activa supera la població passiva o perceptors de pensions. Per tant, hi ha una relació directa entre la sostenibilitat dels sistemes de pensions i la salut del mercat de treball. A més treball, i a més treball de qualitat, més resistència del sistema. És prou conegut, també, que el mercat de treball català sempre ha tingut un millor comportament que l'espanyol. Així doncs, en lògica de funcionament el sistema de pensions català seria més sòlid i robust, o com s'estila dir, sostenible, que el sistema de pensions espanyol, atès que tenim menys atur, més activitat i més ocupació.

No només aquest factor conceptual ho denota, sinó que en dades de liquidació de pressupost del sistema de seguretat social, les dades a Catalunya sempre han estat més favorables que les del conjunt d'Espanya. El dèficit menor en moments de crisi i l'excedent de les pensions catalanes en moments de bonança econòmica explica que un 26% dels diners del fons de reserva de les pensions -la guardiola- que hi havia l'any 2012 -de més de 66.000 milions d'euros- fos dels excedents catalans.

El sistema de pensions a l'Estat espanyol es troba en una situació complicada. Enguany el seu dèficit pot arribar als 17.000 milions d'euros i la guardiola quedarà a fi d'any en -2.750 milions d'euros (sí, en negatiu) si es compleix la previsió. Aquest resultat no és derivat ni de bon tros per l'import de les pensions que reben els nostres pensionistes. Les pensions no són excessivament altes a Espanya en comparació amb altres països de l'entorn europeu. El problema rau en la partida dels ingressos. Les pensions no es poden discutir. En tot cas, cal afrontar la manera com es paguen i això depèn de la salut del mercat de treball. Amb un mercat en el qual, fruit de les reformes laborals, es crea ocupació de baixa qualitat, temporal i salaris galdosos, la capacitat de ser sostenible del sistema de pensions espanyol és i serà molt complicada. Aquesta decisió política, presa a Madrid, condiona la sostenibilitat de les nostres pensions.

Catalunya necessita tenir un Estat per poder construir el seu sistema propi de pensions. De fet, si creem ocupació al ritme que ho hem fet al 2016 i alhora revertim les reformes dutes a terme per tenir un mercat de treball més saludable, podem tenir un sistema de pensions sostenible molt aviat a Catalunya. Com també hi ajudaria aprofitar les Inversions en economia i model productiu per crear més i millors oportunitats. La República catalana no seria aliena als problemes estructurals de les societats europees -com l'envelliment, l'increment de la taxa de dependència-, però ho faria amb menys urgències i sense les retallades amb què ho haurà d'afrontar Espanya.

I en tot aquest context allò més important és que quan arribi el moment de decidir tothom ho pugui fer sense por i amb la llibertat amb què decideixen les societats lliures. Sense por a perdre drets ni pensions. I en matèria de pensions tothom pot estar tranquil que les pensions estaran garantides des del primer moment, perquè Catalunya és prou emprenedora. De fet, estaran més garantides del que ho estan ara.